Raadscommissie d.d. 7-4-2021 - technische en politieke vragen

Nr.	Ingediend door:	Agendapunt (nr + titel)	Vraag	Antwoord
1.	WPH	9. Kadernota	Hoe groot is het verschil tussen de gehanteerde rekenrentes (0,5 en 1%) en de werkelijke rente op dit moment en gemiddeld over de afgelopen twee jaar? En welke gevolgen heeft dat in geld? E.e.a. zowel in positieve als in negatieve zin. (Bijv. de impact op langetermijninvesteringen, maar ook het kortetermijneffect op “rood staan”.) M.n. verbaast de opmerking “is aansluiting gezocht bij het verwachte rentepercentage van langlopende leningen” ons. (rekenvoorbeeldje ter verduidelijking: Als je nu (en het gaat m.b.t. het bepalen van de rente om het moment dat je de lening afsluit en niet om de vraag hoe de rente zich na bijv. 2025 zal ontwikkelen) een lening van een miljoen kunt afsluiten voor 30 jaar tegen 0,5%, terwijl je boekhoudkundig rekent met 1%, dan reken je je dus voor totaal 150.000 Euro arm.) Of is het verschil tussen dat “verwachte”	Op dit moment liggen de werkelijke rentes lager dan de rekenrentes. Dit heeft een positief effect op de rentekosten. Dat geldt vooral voor kortgeld, rentebewegingen zijn volatiel en kunnen verschillen met waarmee gerekend wordt. Voor projecten waar krediet voor nodig is, worden geen afzonderlijke leningen afgesloten. De gemeente Harlingen gaat periodiek de kapitaalmarkt op voor het aantrekken van grote leningen, bijv. in de omvang van 10 mln. waarmee de afzonderlijke projecten worden gefinancierd. De laatste lening is afgesloten tegen een percentage hoger dan de huidige marktrente. Wellicht zal het percentage bij een volgende lening lager liggen. Maar voor de lange termijn schatten wij 1% als een veilig omslagpercentage voor de afzonderlijke projecten in.

			rentepercentage en de realiteit miniem?	
2.	WPH	9. Kadernota	Dat minimale positieve effect voor Harlingen van het nieuwe verdeelmodel, geldt dat voor 2023 of werkt dat in de jaren erna op dezelfde manier door?	Het is een structureel effect dus het werkt ook voor de jaren na 2023 door.
3.	WPH	9. Kadernota	Ad 7b: Het is ons niet duidelijk of de coronagevolgen voor de gemeente tot nu toe (en op een logische wijze geextrapoleerd) al redelijk duidelijk gekwantificeerd en verwerkt zijn en in hoeverre de (verwachte) coronacompensaties daarop al in mindering zijn gebracht.	Soms is vrij duidelijk aan te wijzen wat de extra lasten zijn a.g.v. corona, zoals bijv. extra inhuur t.b.v. handhaving of derving van huurinkomsten, maar vaak is niet direct zichtbaar in de financiële administratie of (extra) kosten het gevolg zijn van corona of niet. De aard en omvang van de corona compensaties van het Rijk zijn wel exact bekend. In de jaarrekening 2020 zijn de compensaties t/m de decembercirculaire verwerkt. Al met al proberen we in de Jaarrekening 2020 die momenteel wordt opgesteld zo goed als mogelijk te kwantificeren wat de extra lasten zijn a.g.v. corona. En ook in hoeverre deze gedekt worden door de van het Rijk ontvangen compensaties.
4.	WPH	9. Kadernota	Provinciaal toezicht: C3: zegt de provincie hiermee dat de gemeenten roomser moeten zijn dan de paus? En treedt de provincie hiermee niet in de toch al niet zeer ruime autonomie van de gemeenten? En wat kunnen de consequenties zijn van deze	Vanuit zijn rol als toezichthouder is het de taak van de provincie toezicht te houden op een gezonde financiële huishouding van gemeenten. Een meerjarenraming waarbij gebruik moet worden gemaakt van stelposten om deze sluitend te krijgen, heeft niet de voorkeur van de provincie en ook niet van het college. In die zin delen wij de mening van de provincie, maar zien dit niet als “bemoeizucht”, omdat we hierin nog steeds onze eigen keus kunnen maken.

			provinciale “bemoeizucht”? En waarom (zie 7c) conformeert het college zich hieraan?	
5.	WPH	9. Kadernota	C2: aangezien er in Harlingen de laatste tijd nogal gemakkelijk geput wordt uit de reserves: kan deze extra aandacht van de provincie gevolgen hebben?	Het eventueel putten uit reserves gebeurt in Harlingen altijd met de grootst mogelijke zorgvuldigheid, en niet met gemakzucht. Bovendien worden vooral projecten met een eenmalig karakter, waarvoor op termijn geen vervangingsinvesteringen zijn benodigd, met eenmalig geld gefinancierd. Reserves lenen zich daar prima voor, hetgeen past in wat de provincie voorschrijft. Wij vrezen dan ook geen gevolgen van eventuele extra aandacht van de provincie op dit punt.
6.	WPH	9. Kadernota	C4: dit is nogal vaag opgeschreven, kan dat verduidelijkt worden? Zowel in de zin van wat er al bekend is over die financiele gevolgen als van wat de provincie dienaangaande kan of zal gaan eisen?	Net als voor de provincie is het voor de gemeente nog erg lastig om de structurele gevolgen van de Omgevingswet goed in beeld te brengen. Voor een deel zijn die een gevolg van de taken die de gemeente erbij krijgt, voor een deel ook een gevolg van de keuzes die de gemeente (college en raad) nog gaat maken. Zolang die duidelijkheid er nog onvoldoende is, delen wij de zorg van de provincie. Met de VNG staan wij overigens op het standpunt dat het Rijk ons voor alle kosten die een gevolg zijn van de invoering van de wet zal moeten compenseren
7.	WPH	9. Kadernota	C5: “wordt verwacht” en “een deel van de algemene uitkering” en iets verderop “moeten”: wat is de wettelijke grondslag van deze dwang/drang vanuit de provincie?	Wij hebben dit gelezen als dat we binnen ons beleid en onze begroting voldoende aandacht moeten hebben voor de regionale energietransitie. Met de beschikbare middelen doen wij dat ook, vooral als het gaat om de voorbereiding van de energietransitie. Maar om de energietransitie goed te doen slagen zullen er meer

			Of is dit slechts gebaseerd op de politieke koers van een toevallig provinciebestuur? E.e.a. ook in het licht van de slotopmerking van het college bij C.	middelen vanuit Den Haag beschikbaar moeten komen. En mocht dat blijken uit de aanstaande Meicirculaire, dan zullen die middelen daar uiteraard voor worden ingezet.
8.	D66	8.0 Vaststellen controleprotocol	In het raadsvoorstel wordt gesproken over enkele op- en aanmerkingen die wijziging van het normenkader vereisen. Welke op- en aanmerkingen zijn dit?	Er is een was/wordt lijst toegevoegd aan het raadsvoorstel in iBabs waarin de wijzigingen te zien zijn. De op- en aanmerkingen hadden dan ook vooral betrekking daarop, bijvoorbeeld dat sommige verordeningen niet actueel meer waren. Daarnaast is de situatie omtrent de Dienst SoZaWe NW-Fryslân gewijzigd. Dit moest ook opgenomen worden in het protocol.
9.	D66	10.0 Wijziging verordening maatschappelijke ondersteuning en verwijzing verordening individuele studietoeslag P-wet	Het gaat niet om de inhoud van dit punt, maar om de uitwerking van de Was/ wordt lijst. Waarom worden de verschillen in beide kolommen niet gearceerd, om de leesbaarheid en de beoordelingen van dit soort stukken te verbeteren? Wat zijn in deze was/ wordt lijst de verschillen.	Zie bijlage de 'Was/wordt lijst'.
10.	PvdA	11.0 Keuzedocument uitvoering Participatiewet in Fryslân-West	a. Klopt het dat de gemeenteraad de titel keuzedocument feitelijk moeten interpreteren als de presentatie van de keuze die gemaakt is door de vier portefeuillehouders (i.e. wethouders)?	a. Het keuzedocument onderbouwd waarom van de drie genoemde modellen die van het Werkleerhuis naar verwachting voor de gemeenten in NW Fryslân het beste zal uitpakken (zie ook bijlage 1 bij de beantwoording van de vragen en toezeggingen uit de informatieve radenbijeenkomst b. Daarna wordt dit uitgewerkt in een bedrijfsplan, een governance structuur en aanpassingen van de GR.

			b. Kortom, dat het in feite gaat om een informatie-/voortgangsdocument op basis waarvan de verdere uitwerking plaatsvindt?	
11.	PvdA	11.0 Keuzedocument uitvoering Participatiewet in Fryslân-West	a. Wat is de exacte reden van de urgentie om op zo'n korte termijn, op basis van onvolledige en nog nader uit te werken en te verkrijgen informatie, van de deelnemende gemeenteraden een besluit te vragen over de in te zetten richting met betrekking tot de ontwikkeling van de toekomstige uitvoering van de Participatiewet in de regio Fryslân-West? b. Wat gaat er nu precies allemaal fout als dit besluit nu niet zou plaatsvinden? c. Welke consequenties zou dit hebben voor de uiteindelijke bedrijfsvoering van de GR en de NV Empatec op korte en middellange termijn? d. Waarom zou de projectorganisatie niet verder kunnen met het uitwerken van een businesscase zonder een besluit nu van de deelnemende gemeenteraden?	a. In een aantal stappen , eerste onderzoek IROKO, Position Paper, KokxDeVoogd is nu het Keuzedocument de stap waarin richting wordt gegeven aan het bedrijfsplan. b. In de beantwoording van de vragen n.a.v. de informatieve radenbijeenkomst is in bijlage 2 aangegeven wat de consequenties zijn van de keuzen. Geen keuze maken laat meer opties open en op basis daarvan ook meer varianten voor een bedrijfsplan die allemaal uitgewerkt moeten worden. M.a.w. instemmen met het keuzedocument geeft meer en beter richting aan het bedrijfsplan. c. Het uitblijven van keuzen op hoofdlijnen en daarmee richting geven aan het bedrijfsplan 2022 van Empatec/GR zal waarschijnlijk zorgen voor vertraging van de implementatie en daarmee langer onzekerheid en mogelijk kostenverhogend. d. Zoals reeds hierboven vermeld zijn er dan verschillende varianten mogelijk die allemaal in een bedrijfsplan uitgewerkt moeten worden. e. Zie hierboven

			e. Waarom kunnen de gemeenteraden het besluit niet uitstellen tot het moment dat er daadwerkelijk op basis van degelijke informatie iets te besluiten valt?	
12.	PvdA	11.0 Keuzedocument uitvoering Participatiewet in Fryslân-West	In hoeverre bevordert deze "tussenstap" van een eventueel besluit door de deelnemende gemeenteraden het proces van uitwerking van de voorgenomen toekomstige uitvoering van de Participatiewet in de regio Fryslân-West in positieve zin?	Vanuit de keuze die nu voor legt kan plan- en doelmatig gewerkt worden aan een concreet en perspectiefvol bedrijfsplan.
13.	PvdA	11.0 Keuzedocument uitvoering Participatiewet in Fryslân-West	Klopt het dat de gemeenteraad met het aannemen van het raadsvoorstel de portefeuillehouders (i.e. wethouders) op grond van het keuzedocument de opdracht geven tot: 1. het opstellen van een gedegen en onderbouwd meerjaren bedrijfsplan voor een publiek Werkleerbedrijf (lees NV Empatec gepositioneerd onder de GR Fryslân-West); 2. het door middel van verschillende scenario's in kaart brengen van de mogelijke financiële gevolgen voor de individuele gemeenten op de korte, middellange en lange termijn;	1. Dit is juist en een van de vervolgacties. 2. Dit is inderdaad onderdeel van de uitgezette opdracht a. Naar verwachting ontvangen de raden in het najaar het implementatieplan inclusief kosten waar het bedrijfsplan een onderdeel van is. b. Zo goed als zeker zal IROKO als externe partij samen met Empatec en de gemeenten het bedrijfsplan en implementatie daarvan voorbereiden. 3. Het bedrijfsplan met implementatie zijn de fundamenten van het Werkleerbedrijf. 4. Het bedrijfsplan stond gepland voor 1 augustus. Inmiddels is er in de opdrachtverstrekking vertraging opgetreden en worden 'alle zeilen bijgezet' om in ieder geval de oplevering op tijd af te ronden zodat het de input kan zijn voor de herziene begroting Empatec 2022.

			a. en hoe worden de raden hierbij betrokken? b. wie bereidt de mogelijke keuzes/scenario's voor? 3. het verder op papier ontwikkelen van een publiek Werkleerbedrijf; 4. en deze <u>in augustus 2021</u> presenteren aan de gemeenteraad ter goedkeuring voor verdere doorontwikkeling? 5. Of is hier een aanvullend verzoek door de gemeenteraad van Harlingen voor noodzakelijk?	5. Het bedrijfsplan is een uitvoeringsplan en is in beginsel niet aan de raad om deze goed te keuren. Als onderdeel van de implementatie uiteraard wel ter beschikking.
14.	PvdA	11.0 Keuzedocument uitvoering Participatiewet in Fryslân-West	In hoeverre is het onder vraag 4. benoemde traject realistisch in termen van de termijn (van vier maanden) en draagvlak bij de gemeenteraden? 1. Liggen er al scenario's klaar? Zo ja, welke zijn dat dan? 2. Zijn er door de portefeuillehouders hier ook al keuzes gemaakt voor verdere uitwerking? Zo ja, wat zijn die keuzes dan?	Zoals onder voorgaande vraag reeds aangegeven lijkt 1 augustus niet realistisch en wordt nu een nieuwe planning gemaakt voor 1-15 september. 1. IROKO heeft in meerdere gemeenten, ook in samenwerkingsverbanden geholpen bij het ontwikkelen van een bedrijfsplan voor een Werkleerhuis. Het zijn juist de unieke omstandigheden, wensen en afgesproken proces die uiteindelijk moeten leiden tot een bedrijfsplan dat de GR Fryslân West en het uitvoeringsbedrijf het beste past. 2. De keuzen die door de wethouders zijn gemaakt zijn verwoord in het keuzedocument .

15.	PvdA	11.0 Keuzedocument uitvoering Participatiewet in Fryslân-West	Hoe ziet de besluitvormingscyclus er voor de kortere en de lange termijn uit voor het in hoofdstuk 8 van het keuzedocument beschreven vervolgproces vanaf de start van de ontwikkeling tot en met het moment van realisatie van het Werkleerbedrijf op basis van de in hoofdstuk 9 geformuleerde uitgangspunten, kaders en richting in termen van concrete data voor momenten van: 1. relevante en adequate informatievoorziening aan de betrokken gemeenteraden; 2. mogelijkheden voor het (tussentijds) aangeven en bijsturen van relevante beleidskaders en financiële kaders door de betrokken gemeenteraden; en 3. gewenste en noodzakelijke (tussentijdse) besluitvorming door de betrokken gemeenteraden? a. Wat zijn de go - no go momenten? b. Zijn die er sowieso wel?	1. Afgesproken is om de raden minimaal 3 maandelijks een update te geven omtrent de vorderingen. 2. De raden hebben altijd de mogelijkheden om op basis daarvan, maar ook anderszins, hun zienswijze kenbaar te maken. 3. Het keuzedocument was zo'n go-no go moment en de eerstvolgende zal in het najaar zijn betreffende het implementatieplan en herziene begroting 2022
16.	PvdA	11.0	a. Wanneer is in dit proces het moment van definitieve besluitvorming door de gemeenteraden voor de	a. Het moment van instemming over het implementatieplan en herziene begroting 2022

		Keuzedocument uitvoering Participatiewet in Fryslân-West	daadwerkelijke invoering van en uitvoering van de Participatiewet door het voorgestelde Werkleerbedrijf? b. Op welke momenten, op welke wijze en voor welk doel komen de deelnemende gemeenteraden in beeld binnen het gehele traject van ontwikkeling, implementatie en uitvoering en daarna?	b. Door de 3 maandelijkse updates worden de raden op de hoogte gehouden. Pas einde najaar is er een beslismoment.
17.	PvdA	11.0 Keuzedocument uitvoering Participatiewet in Fryslân-West	a. Klopt onze indruk, dat de voorgelegde keuze vooral de gecontroleerde afbouw van de activiteiten van NV Empatec en daarmee de GR Fryslân-West betreft? b. Is er al een idee hoe de deelnemende gemeenten deze afbouw gaan monitoren en hoe zij de steeds groter wordende negatieve effecten hiervan op eigen lokaal beleid tijdig in het vizier krijgen?	a. Niet de afbouw SW staat centraal, deze is bepaald in de P-wet en de opbouw van de plekken beschut werken wordt ook door het rijk bepaald. Voor de overige in de doelgroep ‘afstand tot de arbeidsmarkt’ wordt het Werkleerbedrijf gezien als de beste mogelijkheid om zoveel mogelijk inwoners van de gemeente op de reguliere arbeidsmarkt te laten participeren. b. Het bedrijfsplan zal de nodige ambities en doelen stellen en een goede monitoringstructuur. Uitgangspunt is dat het Werkleerbedrijf een positief effect zal hebben en aanvullend is op het éigen lokaal beleid’.
18.	PvdA	11.0 Keuzedocument uitvoering Participatiewet in Fryslân-West	Klopt onze indruk, dat de voorgelegde keuze geen structurele oplossing of suggestie behelst voor de toekomstige cliënten te ontwikkelen en uit te voeren participatieactiviteiten voor in en voor de gemeente?	Het Werkleerbedrijf wordt gezien als de meest effectief en doelmatig om waar mogelijk mensen toe te leiden naar de arbeidsmarkt. Het is echter niet realistisch om op korte termijn de verachting te hebben dat iedereen een plek zal vinden op die arbeidsmarkt. Daarvoor zal ook de arbeidsmarkt de komende jaren nog verder moeten veranderen. Tot die tijd zal de

			Sterker nog, in het keuzedocument wordt regelmatig gewaarschuwd voor zeer beperkte resterende middelen voor het uitvoeren van eigen/lokaal participatiebeleid.	gemeente ook oog moeten hebben voor inwoners die buiten de reguliere arbeidsmarkt van toegevoegde waarde kunnen zijn aan de (lokale) samenleving. Hiervoor is in de gemeente o.a. het project NZ ontwikkeld die vanuit een bundeling van burgerinitiatief, sociale activering en sociaal-maatschappelijke participatie zich nu ook doorontwikkeld om diensten te organiseren aan de samenleving met vrijwilligers.
19.	PvdA	11.0 Keuzedocument uitvoering Participatiewet in Fryslân-West	Wat is de toekomstvisie voor de langere termijn van het college op de voor toekomstige cliënten te ontwikkelen en uit te voeren participatieactiviteiten in en voor de gemeente?	Nog steeds is uitgangspunt dat iedere inwoner van Harlingen naar zijn mogelijkheden actief meedoet in de samenleving. Initiatieven en ontwikkelingen die daarbinnen een positieve bijdrage kunnen leveren worden positief gewaardeerd. De visie staat geformuleerd op pagina 12 en 13 van het keuzedocument: Gemeentelijke visie bij de uitvoering van de Participatiewet * Bij de uitvoering van de Participatiewet is het eerste doel om zoveel mogelijk mensen in een reguliere baan aan het werk te krijgen. * Als een reguliere baan niet mogelijk is, voorzien we – indien mogelijk – in werkervaring of vrijwilligerswerk. Dat doen we via eigen gemeentelijke lokale projecten of in coproductie met de publieke organisatie. * Bij de uitvoering kennen we drie categorieën deelnemers: Kansrijk, Perspectiefrijk en Van Waarde. De doelgroepen krijgen op grond van hun mogelijkheden een maatwerktraject dat past

				bij de desbetreffende categorie. We maken bij de beoordeling van de arbeidsinschakeling geen onderscheid naar doelgroepen, zoals arbeidsmigranten of leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs. We gaan uit van de mogelijkheden van de mens. * Toeleiding naar een reguliere baan veronderstelt een benadering die meerdere facetten van het sociale leefdomein van de inwoner omvat. De klantregie blijft om die reden een taak en verantwoordelijkheid van de gemeenten. * De resultaten van maatwerktrajecten worden wel per doelgroep gemonitord. Dit gebeurt om de effectiviteit en eventueel noodzakelijke bijstelling van trajecten voor specifieke groepen te bewaken.
20.	WPH	12. Sociaal Economisch Actieprogramma Harlingen en Waadhoeke	Er wordt gesproken over vergelijkbare regio's. Welke zijn dat en waarom zijn speciaal die vergelijkbaar?	We hebben voor de businesscases input opgehaald (en de voorstellen getoetst aan) onder andere: - Midden- en Zuid-Limburg (Keyport, Brainport) - Noord-Holland Noord (Ontwikkelingsbedrijf) - Regio Achterhoek Deze regio's staan of stonden (deels) voor vergelijkbare opgaven als Harlingen en Waadhoeke. (Onderdelen) van deze aanpak zijn overigens ook toegepast in Noordoost-Friesland